

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/54982,Obchody-75-rocznicy-Zbrodni-Wolynskiej.html>
2020-09-26, 02:20

Obchody 75. rocznicy Zbrodni Wołyńskiej

Dr Andrzej Drogoń, dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu oraz pracownicy Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa wzięli udział w obchodach Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego na obywatelach II RP przez ukraińskich nacjonalistów, które odbyły się pod Pomnikiem Mauzoleum przy Bulwarze Xawerego Dunikowskiego we Wrocławiu.

Wrocławski pomnik Ofiar UPA to pierwsze w Polsce upamiętnienie Rzezi Wołyńskiej. W 1992 r. we Wrocławiu powstało Stowarzyszenie Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów. Była to pierwsza w Polsce organizacja, która skupiała rodziny pomordowanych na Kresach Polaków. W 1999 r. staraniem stowarzyszenia odsłonięto pierwszy w Polsce pomnik mauzoleum ofiar zbrodni ukraińskich nacjonalistów spod znaku UON-UPA, dokonanej w latach 1939-47.

W maju 2013 r. radni Sejmiku Województwa Dolnośląskiego jednogłośnie przyjęli uchwałę o "uczczeniu pamięci ofiar ludobójstwa dokonanego przez Organizację Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińską Powstańczą Armię w latach 1939-1947". Była to pierwsza w kraju uchwała nazywająca zbrodnie na Kresach terminem ludobójstwo. W lipcu 2013 r. po burzliwej dyskusji Sejm przyjął uchwałę ws. zbrodni wołyńskiej, określając ją jako czystkę etniczną o znamionach ludobójstwa; nie nazwał jej wprost ludobójstwem.

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej we Wrocławiu, Towarzystwo Miłośników Kultury Kresowej oraz Zarząd Główny Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej wystosowały apel do dolnośląskich samorządów o uczczenie 75. rocznicy Zbrodni Wołyńskiej minutą ciszy przez włączenie syren alarmowych 11 lipca o godz. 12.00.

APEL

Mija 75 lata od momentu, gdy w niedzielę 11 lipca 1943 r. bandy ukraińskie UPA i OUN jednocześnie zaatakowały blisko sto wsi i wiele kościołów, gdzie schronili się Polacy i dokonali ich masakry. Mordowano księży przy ołtarzach, niewinne dzieci, całe rodziny. Nie był to ani pierwszy, ani ostatni dzień krwawych, tragicznych dni Kresów Wschodnich. W latach trzydziestych i czterdziestych we wschodnich województwach II Rzeczypospolitej zamordowano w okrutny sposób dziesiątki tysięcy osób narodowości polskiej i obywateli polskich. 11 lipca dla Kresowian, ich dzieci i wnuków jest Dniem Pamięci o Męczeństwie wszystkich Polaków na Kresach. Pamięć ta jest też naszym zobowiązaniem wobec tych, „którzy zginęli z myślą o Tej, która nigdy nie zaginie”. Dolny i Górny Śląsk, Ziemia Lubuska, Opolszczyzna, Pomorze, Warmia i Mazury dla wielu z nas stały się nowym domem. Jednak pamięć o naszych bliskich, którzy pozostali na ojcowiznie wciąż trwa w naszych rodzinach. Pamiętając o nich, prosimy o wspólne oddanie hołdu poprzez włączenie sygnałów alarmowych na jedną minutę w Waszych miejscowościach w środę 11 lipca o godz.12.00. Prosimy o modlitwę i pamięć w każdej parafii katolickiej, a także o symboliczne uruchomienie dzwonów. Zwracamy się do Was: księża proboszczowie i sołtysi wsi, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast o upamiętnienie tych, dla których Rzeczypospolita była dobrem najwyższym, ich ofiara stanowiła siłę wzmacniającą ducha budującego szczęśliwość kolejnych pokoleń, nadzieję na budowanie pokoju i wzajemnego zrozumienia, które pozwoli na pełne poznanie prawdy. Przekazujcie. Pamiętajcie.

Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu dr Andrzej Drogoń
Środowisko Wrocławskie 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej - prof. Henryk Słowiński

Towarzystwo Miłośników Kultury Kresowej Wrocław – Ryszard Marcinkowski

Zaplanowane działania Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej we Wrocławiu:

11 lipca „Stowarzyszenie Pamięci Ziemi Zgorzeleckiej” we współpracy z Oddziałowym Biurem Edukacji Narodowej we Wrocławiu organizuje uroczystości upamiętniające rocznicę ludobójstwa dokonanego na obywatelach II Rzeczypospolitej w Trójcy koło Zgorzelca. W programie zaplanowano Mszę świętą w intencji pomordowanych oraz wykład Jerzego Rudnickiego

11 lipca o godz. 18.00 w Aulii Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu odbędzie się dyskusja panelowa „Wielkość i dramat polskich Kresów”, którą poprowadzi Stanisław Srokowski.

Paneliści: ks. prał. Stanisław Pawlaczek, Feliks Trusiewicz – świadek tragedii, Przemysław Cieślik, prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu.

Wykłady w środowiskach harcerskich - prowadzenie Marek Gadowicz

21 lipca „Stowarzyszenie Czechów z Wołynia oraz Ich Przyjaciół” ("SCVP") organizuje uroczystości w Nowym Malinie (Republika Czeska) koło Szumperku.

Wykład „Pieta żałobna czeskiego Malina, wymordowanego 11 lipca 1943 roku”
wygłosi Jerzy Rudnicki

Prezentacja wystawy plenerowej „Wołyń 1943. Wołają z grobów, których nie ma”
na Dolnym Śląsku (sierpień)

W ramach obchodów 75. Rocznicy „Zbrodni Wołyńskiej” 18 i 19 czerwca 2018 roku o godz. 18.00 w Centrum Kultury "Agora" odbyły się dwa przedstawienia pt. „Ballada o Wołyniu” w wykonaniu Teatru Nie teraz.

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/53182,Spektakl-Ballada-o-Wolyniu-w-CK-Agora-Wroclaw-18-i-19-czerwca-2018.html>

11 lipca 1943 r. rozpoczęła się masowa akcja przeciwko ludności polskiej przeprowadzona przez Ukraińską Powstańczą Armię (UPA) na Wołyniu, określana mianem „rzezi wołyńskiej”. W tym dniu nazwanym później Krwawą Niedzielą, zaatakowano ludność z prawie stu polskich miejscowości. Według historyków podczas rzezi wołyńskiej zginęło od 30 do 60 tys. Polaków. Sejm RP na mocy uchwały z lipca 2016 r. ustanowił 11 lipca Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II RP.

Zapraszamy na portal www.zbrodniawolynska.pl, który został przygotowany w trzech wersjach językowych: polskiej, ukraińskiej www.wolynskyjzloczyn.eu i angielskiej www.volhyniamassacre.eu. Zawiera podstawowe informacje na temat zbrodni wołyńskiej, kalendarium, relacje świadków, informacje o śledztwach prowadzonych przez prokuratorów IPN-KŚZpNP, materiał zdjęciowy oraz czytelnię, w której można znaleźć publikacje na temat zbrodni.